

POSTANOWIENIE

Dnia 8 sierpnia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący)

SSN Maria Szulc

SSA Andrzej Niedużak (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa D. J.

przeciwko B. N., J. N. i S. N.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 8 sierpnia 2012 r.,

zażalenia powódki na postanowienie o kosztach zawarte

w wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 2 grudnia 2011 r.,

- 1. odrzuca zażalenie;**
- 2. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz pozwanych;**
- 3. przyznaje adwokatowi J. C. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego kwotę 900 (dziewięćset) zł, powiększoną o należną stawkę podatku VAT, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy oddalił powództwo D. J. o zapłatę kwoty 500.000 zł z tytułu zadośćuczynienia i odszkodowania. Apelację powódki od tego wyroku, Sąd Apelacyjny oddalił i zasądził od powódki na rzecz pozwanych kwotę 5.400 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W złożonym zażaleniu powódka zarzucała naruszenie art. 102 k.p.c. przez obciążenie jej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanych, mimo że sytuacja materialna i życiowa powódki jest szczególnie trudna. Wniosek zażalenia zmierzał do uchylenia zaskarżonego postanowienia i nieobciążania powódki obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na zażalenie, pozwani kwestionowali prawidłowość postanowienia Sądu Apelacyjnego o przywróceniu powódce terminu do wniesienia zażalenia i domagali się oddalenia tego zażalenia oraz zasądzenia na ich rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Sąd rozpoznający sprawę na skutek złożonego środka odwoławczego, sprawdza ponownie czy spełnione zostały wymogi formalne tego środka, w granicach kontroli zachowania warunków formalnych, mieści się również sprawdzenie zasadności przywrócenia uchybionego terminu do wniesienia tego środka (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 1968 r., III CZP 77/67, OSNCP 1968/12/201, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 1997 r., I CKN 45/97, OSNC 1997/9/122, z dnia 21 maja 1998 r., III CKN 471/97, OSP 1999/4/83, z dnia 5 stycznia 2001 r., I CKN 1156/00 – niepubl., z dnia 16 lipca 2009 r., II UZ 23/09 – niepubl.).

W rozpoznawanej sprawie, termin do wniesienia zażalenia na zawarte w wyroku Sądu Apelacyjnego postanowienie o kosztach procesu, został przywrócony powódce bez uzasadnionych podstaw. Powódka w postępowaniu przed sądami pierwszej i drugiej instancji była reprezentowana przez pełnomocnika będącego radcą prawnym. Na wniosek tego pełnomocnika sporządzone zostało

uzasadnienie wyroku Sądu Apelacyjnego. We wniosku o przywrócenie terminu do dokonania czynności procesowej nie zostały wskazane żadne okoliczności mogące

usprawiedliwiać uchybienie terminu do wniesienia zażalenia. Nie wskazano również kiedy ustała domniemana przeszkoda do złożenia wniosku, a co za tym idzie nie została podjęta próba wykazania, że ustawowy termin do złożenia wniosku, przewidziany w art. 169 § 1 k.p.c., został zachowany. Brak uzasadnionych przyczyn przywrócenia powódce terminu do złożenia trafnie został wytknięty w odpowiedzi na zażalenie. Stwierdzenie wadliwości przywrócenia terminu skutkuje odrzuceniem środka odwoławczego, jako złożonego z uchybieniem przepisanego terminu (art. 373 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c. i art. 394¹ § 3 k.p.c.).

Orzekając o kosztach postępowania zażaleniowego, Sąd Najwyższy uwzględnił szczególną sytuację powódki uwarunkowaną stanem jej zdrowia. Choroba wiążąca się z pobytami w szpitalach psychiatrycznych nie pozostaje bez wpływu na trudną sytuację w sferze materialnej. Przejawia się to między innymi zaległościami w opłatach za mieszkanie. Ta sytuacja powinna być uznana za uzasadniającą zastosowanie art. 102 k.p.c. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że do przesłanek nie obciążenia strony przegrywającej kosztami procesu należą nie tylko te związane z samym przebiegiem postępowania, ale również dotyczące sytuacji życiowej strony (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2011 r., II CZ 105/11 – niepubl., z dnia 1 grudnia 2011 r., I CZ 26/11 – niepubl.).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu w postępowaniu zażaleniowym orzeczono na podstawie §13 ust. 2 pkt 2 oraz § 6 pkt 4 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).